

KUTSESTANDARD

Telekommunikatsiooni noorempetsialist, tase 4

Kutsestandard on dokument, mis kirjeldab tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Inimese karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
<i>Telekommunikatsiooni noorempetsialist, tase 4</i>	<i>4</i>

A-osa

KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Telekommunikatsiooni noorempetsialisti töö eesmärgiks on organisatsioonis juurutatud telekommunikatsioonilahenduste paigaldamine ja teenindamine. Tema põhilisteks tööülesanneteks on kaablite ja kaablisüsteemide paigaldamine ning hooldamine, kaablirikete tuvastamine ja kõrvaldamine; telekommunikatsiooniseadmete paigaldamine, seadistamine ja hooldamine ning rikete tuvastamine ja registreerimine. Telekommunikatsiooni noorempetsialist töötab üldjuhul muutumatus olukorras iseseisvalt, vastavalt etteantud juhistele. Ta korraldab oma tegevust ja vastavalt vajadusele kaasab teisi spetsialiste; osaleb tulemuslikult meeskonnatöös. Ta vastutab oma tööülesannete täitmise eest, järgib töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid. IKT-kutsete kirjeldamisel on aluseks Euroopa IKT-kompetentside raamistik (e-CF), mis määratleb kokku 36 e-CF-põhikompetentsi ja jaotab need viie IKT-äriprotsessi-valdkonna vahel. 36 e-CF põhikompetentsi on toodud kutsestandardi lisa C.3.
A.2 Tööosad (e-CF kompetentsid)
NB! Tööosade loetelu ei määra nõutud kompetentside taset ja nende järjekord ei määra olulisust 1. Teenusetaseme haldus (e-CF kompetents A.2.) 2. Tehnoloogia arengu jälgimine (e-CF kompetents A.7.) 3. Kavandamine ja väljatöötamine (e-CF kompetents B.1.) 4. Lahenduse juurutamine/paigaldamine/kasutuselevõtt (e-CF kompetents B.4.) 5. Dokumentatsiooni koostamine (e-CF kompetents B.5.) 6. Kasutajatugi (e-CF kompetents C.1.) 7. Teenuse osutamine (e-CF kompetents C.3.) 8. Infoturbestrateegia väljatöötamine (e-CF kompetents D.1.) 9. IKT kvaliteedistrateegia väljatöötamine (e-CF kompetents D.2.) 10. Projektijuhtimine ja -portfelli haldamine (e-CF kompetents E.2.) 11. IKT kvaliteedijuhtimine (e-CF kompetents E.6.)
A.3 Töö keskkond ja töö eripära
Telekommunikatsiooni noorempetsialisti töökeskkond on seotud kõrgendatud elektriohuga ning raadio- ja laserkiirgusohuga; vajadusel tuleb töötada välitingimustes ja kõrgustes. Ta täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas töökeskkonnas. Töö võib nõuda füüsilist pingutust, töö on periooditi kiire ja pingeline. Tööaja hulka võib kuuluda öötöö.
A.4 Töövahendid
Telekommunikatsiooni noorempetsialisti põhilisteks töövahenditeks on mõõteseadmed ja -vahendid, infotehnoloogiline riist- ja tarkvara, tööriistad, kaitsevahendid, tehniline dokumentatsioon ja normdokumendid (standardid, juhendid).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused: võimed ja iseloomujooned
Telekommunikatsiooni noorempetsialisti töö eeldab analüütilist mõtlemist, matemaatilist võimekust, koostöövõimet, arenenud vastutustunnet, õppimisvalmidust ja sallivust.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Telekommunikatsiooni noorempetsialistidena töötavad tavapäraselt inimesed, kellel on vähemalt keskharidus ja erialane töökogemus.
A.7 Võimalikud ametinimetused
Telekommunikatsiooni tehnik, sidetehnik, tehnik.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Telekommunikatsiooni noorempetsialisti kutse taotlemisel on nõutav järgmiste e-CF kompetentside omamine: A.2., A.7., B.1., B.4., B.5., C.1., C.3., D.1., D.2., E.2., E.6. ja lisaks läbiv kompetents. Kokku 12 nõutavat kompetentsi.

IKT-kutsete kirjeldamisel on aluseks Euroopa IKT-kompetentside raamistik (e-CF), mis määratleb kokku 36 IKT-põhikompetentsi ja jaotab need viie IKT-äriprotsessi-valdkonna vahel.

Iga e-CF põhikompetentsi kohta on kompetentside tabelis esmalt toodud kompetentsi üldine kirjeldus ja nõutavad teadmised ning oskused (kõrgeimal kutsetasemel). Seejärel on toodud vastava kompetentsi teadmiste ja oskuste nõuded telekommunikatsiooni noorempetsialistile.

Hindamise meetod (id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise ja praktilise töö käigus.

Lõputöö või lõpueksami sisu ja läbiviimise vormi kooskõlastab kutsekomisjon.

Hindamise meetodi erisus:

4. taseme telekommunikatsiooni noorempetsialisti esmakutse saadakse vastava kutsekeskhariduse õppe läbimisel ja kas:

- lõpueksami sooritamisel või;
- lõputöö kaitsmisel.

B.2 Kompetentsid

B.2.1. Teenusetaseme haldus (e-CF kompetents A.2.)

Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu)

Määratleb, kontrollib õigusi ja sõlmib asjakohaseid teenusetasemelepinguid ning nendega kaasnevaid lepinguid teenusepakkujatega. Peab läbirääkimisi teenuste osutamise tasemete üle, võttes arvesse klientide ja ettevõtte vajadusi ning võimalusi.

Nõuded telekommunikatsiooni noorempetsialisti kutsetasemele

EKR tase 4

Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Osaleb läbirääkimistel, annab sisendit läbirääkimistesse.	a) on teadlik elementidest, mis moodustavad teenusetasemelepingute parameetrite kogumi. b) on teadlik kuidas toimivad teenuse infrastruktuurid.	a) oskab koguda ja edastada teenuse seotud andmeid. b) oskab hinnata teenust, võrreldes seda teenusetasemelepinguga.

B.2.2. Tehnoloogia arengu jälgimine (e-CF kompetents A.7.)

Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu):

Õpib tundma IKT uusimaid tehnoloogilisi saavutusi, et saada ülevaade arendatavatest tehnoloogiatest. Kavandab innovaatilisi lahendusi uue tehnoloogia integreerimiseks olemasolevatesse toodetesse, rakendustesse, teenustesse või uute lahenduste loomisse

Nõuded telekommunikatsiooni noorempetsialisti kutsetasemele

EKR tase 4

Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Jälgib oma kompetentsi piires valdkonna arengusuundi.	a) teab asjakohaseid informatsiooniallikaid (nt ajakirjad, üritused, infolehed, arvamusiidrite seisukohad jne).	a) oskab jälgida usaldusväärseid infoallikaid.

B.2.3. Kavandamine ja väljatöötamine (e-CF kompetents B.1.)

Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu) Projekteerib ja konstrueerib tarkvara ja/või riistvara komponente nõutavate tehniliste tingimuste, sh energiakasutuse tõhususe nõuete kohaselt. Järgib süsteemset metoodikat nõutavate komponentide ja liideste analüüsimisel ja väljatöötamisel. Katsetab üksusi ja süsteemi, et tagada vastavus nõuetele. Dokumenteerib väljatöötatud tark- ja/või riistvaralised komponendid. Haldab ja uuendab dokumentatsiooni.		
Nõuded telekommunikatsiooni noorem-spetsialisti kutsetasemele		EKR tase 4
Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Tegevusi ei kohaldata.	a) on teadlik riistvara komponentidest ja tööriistadest.	Oskusi ei nõuta.
B.2.4. Lahenduse juurutamine/paigaldamine/kasutuselevõtt (e-CF kompetents B.4.)		
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Järgides eelnevalt määratletud üldisi tegevusstandardeid, teostab planeeritud vajalikku sekkumist lahenduse juurutamise protsessi, sh paigaldamise, ajakohastamise või kasutusest kõrvaldamise. Konfigureerib riistvara, tarkvara või võrku, et tagada süsteemi komponentide koostalitlusvõime, silub ilmnunud vigu või ühildumatusi. Kasutab vajaduse korral täiendavaid erialaseid ressursse, näiteks kolmanda osapoole võrguteenuse pakkujaid. Annab kasutajale ametlikult üle täielikult töökorras lahenduse ja koostab dokumentatsiooni, registreerides selles kogu asjakohase informatsiooni, sealhulgas seadmestiku aadressid, konfiguratsiooni ja jõudluse andmed.		
Nõuded telekommunikatsiooni noorem-spetsialisti kutsetasemele		EKR tase 4
Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Teostab juhendaja abiga ja kooskõlas üksikasjalike juhistega üksikute komponentide eemaldamist või paigaldamist.	a) teab tarkvara uuenduste jaotamise protseduure.	a) oskab viia läbi seadmete tarkvara uuendamist vastavalt juhendusele.
B.2.5. Dokumentatsiooni koostamine (e-CF kompetents B.5.)		
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Koostab tooteid, teenuseid, komponente või rakendusi kirjeldavaid dokumente, järgides asjakohaseid dokumentatsiooninõudeid. Valib materjalide esitlemiseks sobiva stiili ja meediumi. Loob malle dokumendihalduse süsteemide jaoks. Tagab funktsioonide ja omaduste nõuetekohase dokumenteerimise ning olemasolevate dokumentide hehtvuse ja ajakohastatuse.		
Nõuded telekommunikatsiooni noorem-spetsialisti kutsetasemele		EKR tase 4
Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Täidab etteantud dokumenteerimise vormi oma tegevuse dokumenteerimiseks.	a) teab dokumentide redigeerimise tööriistu.	a) oskab täita etteantud dokumendivorme.
B.2.6. Kasutajatugi (e-CF kompetents C.1.)		
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Vastab kasutaja päringutele ja küsimustele, registreerib asjakohase teabe. Käsitleb vahejuhtumeid eritletuna või üldistatuna ja optimeerib süsteemi jõudlust. Jälgib lahenduse lõpptulemust ja sellest tulenevat kliendi rahulolu.		
Nõuded telekommunikatsiooni noorem-spetsialisti kutsetasemele		EKR tase 4
Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Suhtleb igapäevase töö käigus kasutajatega, rakendab IKT-toodet, põhiteadmisi ja oskusi, vastates kasutajate päringutele. Lahendab lihtsaid vahejuhtumeid, järgides ettenähtud protseduure.	a) on teadlik asjakohastest IKT kasutajarakendustest. b) on teadlik telekommunikatsiooni lahenduse struktuuridest ja liikidest. c) on teadlik ärikorraldusest ja IKT rakenduse mõjust sellele. d) on teadlik võimalikest lahenduste teabeallikatest.	a) oskab tõhusalt küsitleda kasutajaid, et selgitada välja sümptomeid. b) oskab analüüsida sümptomeid, et kindlaks määrata kasutaja vea või tehnilise tõrke lai valdkond. c) oskab suhelda arusaadavalt lõppkasutajatega ja anda juhiseid, kuidas probleemide korral toimida. d) oskab registreerida probleeme, anda sisendeid võrgutoe tööriistade arenguks.

B.2.7. Teenuse osutamine (e-CF kompetents C.3.)

Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Rakendab ennetusmeetmeid, et tagada stabiilne ja turvaline rakendus ning IKT infrastruktuur. Ajakohastab tööalast dokumenditeeki ja registreerib kõik töösündmused. Hooldab seire- ja haldustööriistu (st skriptid, protseduurid jne).		
Nõuded telekommunikatsiooni noorempetsialisti kutsetasemele		EKR tase 4
Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Registreerib ja jälgib töökindluse andmeid vastavalt juhistele.	a) teab kuidas teha teenuse osutamise seiret. b) teab kuidas registreerida teenuse osutamise tegevusi ja olla võimeline kindlaks tegema tõrkeid.	a) oskab täita sideteenuse osutamisel kasutatavat dokumentatsiooni.
B.2.8. Infoturbestrateegia väljatöötamine (e-CF kompetents D.1.)		
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Määratleb ja kehtestab organisatsiooni ametliku strateegia, tegevuse ulatuse ja poliitika informatsiooni ohutuse ja turvalisuse säilitamiseks. Sätestab infoturbe halduse korraldamise alused, sealhulgas rollide määratluse ja vastutuse hierarhia (vt e-CF kompetents D.2). Kasutab kindlaid standardeid, et seada informatsiooni terviklikkuse, kättesaadavuse ja andmete salajasuse eesmärgid.		
Nõuded telekommunikatsiooni noorempetsialisti kutsetasemele		EKR tase 4
Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Järgib kehtivat infoturbe halduse korda.	a) on teadlik asjakohaste standardite ja parimate tavade võimalusest ning variantidest. b) on teadlik õigusaktidest tulenevatest infoturbenõuetest. c) on teadlik organisatsiooni infostrateegiast. d) on teadlik võimalikest turvaohutustest.	a) oskab käituda vastavalt organisatsiooni infoturbestrateegias kehtestatud nõuetele/reeglitele. b) oskab rakendada asjakohaseid infoturbe toimimise reegleid.
B.2.9. IKT kvaliteedistrateegia väljatöötamine (e-CF kompetents D.2.)		
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Määratleb, täiustab ja täpsustab ametlikku strateegiat, et rahuldada kliendi ootusi ja parandada äritegevuse tulemusi (kulu ja riskide vaheline tasakaal). Määratluse jaoks IKT kvaliteedijuhtimise süsteemis teeb kindlaks teenuse osutamist ja toote jõudlust mõjutavad olulised protsessid (vt e-CF kompetents D.4). Kasutab määratletud standardeid, et sõnastada teenuse halduse, toote ja protsessi kvaliteedi eesmärgid. Määrab kindlaks IKT kvaliteedijuhtimise vastutuse hierarhia.		
Nõuded telekommunikatsiooni noorempetsialisti kutsetasemele		EKR tase 4
Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Tegevusi ei kohaldata.	a) on teadlik organisatsioonis kehtestatud kvaliteedinõuetest („käsiraamat“).	a) oskab rakendada kvaliteedikäsiraamatus toodud protseduure ja juhendeid.

B.2.10. Projektijuhtimine ja -portfelli haldamine (e-CF kompetents E.2.)		
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Rakendab muutmisprogrammi plaane. Kavandab ja suunab üksikut IKT-projekti või IKT projektiportfelli, et tagada vastastikuste seoste koordineerimine ja korraldus. Juhib projekte, et töötada välja või rakendada uusi ettevõttesiseseid või väliselt määratletud protsesse, et täita kindlaks määratud äri vajadusi. Määratleb tegevusi, kohustusi, olulisi vahe-eesmärgid, ressursse, oskuste vajadusi, seoseid ja eelarvet. Töötab välja varuplaane võimalike rakendusega seotud probleemide lahendamiseks. Esitab projekti tähtsajal, eeldatavate kulude raames ja kooskõlas esialgsete nõuetega. Koostab dokumendid projekti edenemise jälgimiseks ja haldab neid.		
Nõuded telekommunikatsiooni noorempetsialisti kutsetasemele		EKR tase 4
Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Osaleb projektimeeskonna töös.	a) mõistab projektijuhtimise põhimõtteid.	Oskusi ei nõuta.

B.2.11. IKT kvaliteedijuhtimine (e-CF kompetents E.6.)

Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Rakendab IKT kvaliteedipoliitikat, et toetada ja laiendada teenuste ja toodete pakkumist. Planeerib ja määratleb kvaliteedinäitajaid, lähtudes IKT-strateegiast. Vaatab üle kvaliteedinäitajaid ja teeb ettepanekuid nende tõstmiseks, et tagada pidev kvaliteedi paranemine.		
Nõuded telekommunikatsiooni noorempetsialisti kutsetasemele		EKR tase 4
Kirjeldus	Teadmised	Oskused
Järgib organisatsiooni kvaliteedipoliitika rakendamist ning vahendab asjakohast teavet.	a) on teadlik, milliseid meetodeid, vahendeid ja protseduure rakendatakse organisatsioonis ja kus neid tuleks rakendada.	a) oskab jälgida kvaliteedinäitajaid, teab nende tähendust ning oskab tegutseda neid järgides.

LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.12. Telekommunikatsiooni noorempetsialisti kutset läbiv kompetents	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: - Kutsealaga seonduv regulatsioon Oskab väärtustada oma tööd ja selle olulisust, sest see on osa riigi kriitilisest informatsioonilisest infrastruktuurist. Töötab vastutustundlikult info- ja kommunikatsioonisüsteemide haldamisel ja arendamisel, mille toimimine, töökindlus ja turvalisus on olulised riigi toimimise seisukohast. - Suhtlemisoskus Loob suhtlemispartneritega kohtumistel kontakti silmside, naeratuse, noogutuse kaudu. Täpsustab vestluspartneri seisukohti küsimuste esitamise ja öeldu ümbersõnastamise teel. Keskendub teistele osapooltele ega pühendu paralleelselt muudele tegevustele. Avaldab selgelt oma arvamust, kasutades seisukohtade esitamisel kindlat kõneviisi ja minavormi. - Kirjalik eneseväljendusoskus Esitab kirjalikud materjalid struktureeritult ja loogiliselt ning keeleliselt korrektselt. - Kutse-eetika Arvestab isiklike kutsealaste eesmärkide seadmisel organisatsiooni huve, kasutab organisatsiooni ressursse vastutustundlikult ja heaperemehelikult. Teavitab huvipooli võimalikest mittevastavustest oma kompetentsuse piires. Võtab vastutuse iseenda tegevuste eest ja ei edasta töösituatsioonis käideldud tundlikku informatsiooni. Peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi ning juhib tähelepanu ebaetilisele tegevusele. On teadlik, et kaaskodanike ootused telekommunikatsiooni spetsialistidele on suured ja seetõttu on ta valmis oma võimaluste piires teisi aitama hädaolukordades ning ei keela oma abi ka muudel juhtudel. - Koostööoskus Küsib ja pakub abi, valib olukorrale vastava käitumisstiili, arvestab ja tajub teiste vajadusi ja tundeid, suhtub lugupidavalt teistesse inimestesse, tunnetab iseenda ja teiste rolli, näitlikustab ja kasutab lugusid isiklike seisukohtade väljendamisel, kaasab kolleege. Märkab ja tunnustab teiste panust. - Probleemide lahendamine Võrdleb isiklikku kompetentsust ülesande raskusastmega ja valib sobiva käitumisviisi. Eristab fakte tunnetest ja oskab leida seoseid. - Töökeskkonna ja keskkonna ohutus Hindab oma tegevuse mõju keskkonnale, püüab vähendada oma tegevuse tagajärjel keskkonnale tekkivat mõju, väldib keskkonnakahjusid. - Keelte kasutamine Valdab eesti keelt tasemel B2, vene või inglise keelt tasemel B1 (vt Lisa 2).	
Teadmised: - asjaajamise alused, sh dokumentide struktuur; - töökeskkonna ja tööohutuse nõuded; - kutsealaga seonduvad õigusaktid; - kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise põhimõtted; - meeskonnatöö ja grupitöövahendite kasutamise põhimõtted.	

C-osa

ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	08-16082017-01/2k
2. Kutsestandardi koostajad: inimeste ja organisatsioonide nimed	Töörühm: Jaan Oruaas, <i>Focus IT OÜ</i> Andres Ojalill, <i>Tallinna Polütehnikum</i> Heiki Tähis, <i>Tallinna Polütehnikum</i> Laur Lemendik, <i>Televõrgu AS</i> Meelis Aus, <i>Ericsson Eesti AS</i> Andrus Kaarelson, <i>Elisa Eesti AS</i> Guido Kogerma, <i>Elion Ettevõtted AS</i> Eksperdid: Avo Ots, <i>Tallinna Tehnikaülikool</i> Mario Pauskar, <i>Elion Ettevõtted AS</i>
3. Kutsestandardi kinnitaja	Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	5
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	16.08.2017
6. Kutsestandardi kehtib kuni	16.08.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3522 Telekommunikatsiooni tehnikud
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles Telecommunication junior specialist	
C.3 Lisad	
Lisa 1 Euroopa IKT-kompetentside raamistik (e-CF)	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	